

Тема досвіду : «Сучасні психолого-педагогічні підходи до молодших школярів на різних етапах уроку в умовах особистісно орієнтованого навчання»

Мета: створити максимально сприятливі умови для розвитку і саморозвитку особистості учня, надати психолого-педагогічну допомогу в становленні його індивідуальності, в життєвому самовизначенні, самореалізації.

Актуальність теми. Сучасний стрімкий рух життя вимагає змін у всіх сферах життєдіяльності людини. І освіта – одна з найпоширеніших сфер, якої ці зміни безпосередньо стосуються. Даючи базові знання учням в школі, треба навчити дітей вчитися упродовж життя, використовувати здобуті знання у практиці. Реалізація поставленої мети не можлива без використання особистісно зорієнтованих сучасних освітніх технологій.

Як вчити і виховувати дітей з високими розумовими здібностями і тих, у кого знижена здібність до навчання – стало найактуальнішим питанням у моїй професійній діяльності. Тому впродовж кількох років я працюю над вищезазначеною темою.

Перед кожним уроком шукаю відповідь на “вічне” запитання: як улаштувати навчальну роботу, щоб вона викликала емоційне піднесення у дітей, неодмінно позитивно впливала на їхні почуття й думки, збагачувала їх досвідом самостійних пошуків та роздумів.

Необхідним є введення в навчальний процес таких моделей навчання, які органічно поєднуються із традиційними формами та методами, легко застосовуються на різних етапах уроку.

Існує орієнтовна структура особистісно - орієнтованого уроку в початкових класах, якою користуюся і я у своїй роботі.

1. Етап орієнтації.

На першому етапі уроку я вмотивовую наступну діяльність, позитивно спрямовую учнів на працю. Тут важливо врахувати особистий досвід учнів щодо проблеми уроку. Тому використовую, залежно від предмета, психологічний тренінг, математичну розминку, підготовку мовного апарату та дихання до читання, музичний, театральний момент.

На початку уроку створюю психологічний клімат: подаруйте посмішку один одному; закрийте очі і уявіть, що ми з вами знаходимося серед квітучої галявини, поблизу тече струмочок, світить ясне сонечко, ми босоніж побігали по галявині, вдихнули аромат квітів, умилися водичкою з цілющого струмочка і повернулися на урок. Який ваш настрій?

Або пропоную учням 1-2 класів відобразити свій настрій на смайликах, а учням 3-4 класів записати емоції, які виникають у вас, коли ви чуєте слово урок.

2. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності.

На даному етапі використовую інтерактивну вправу «Асоціативний куц»
Наприклад, на уроці розвитку мовлення 2 клас.

Прослухайте фрагмент твору Антоніо Вівальді «Пори року»

З якою порою року асоціюється прослуханий твір?(зима). Перед вами конверти зі словами (Прийшла, настала, зима, хуртовини, заметіль,

сніжинки, мороз, тепло, гріє, сонечко, діти, велосипед, квіти, купатися, річка, ковзани, катаються) виберіть, будь ласка, ті слова, які характерні для пори року зима і створіть «Асоціативний куш» до слова зима. Далі я пропоную своїм учням скласти розповідь на тему «Прийшла зима» використовуючи опорні слова.

3. Етап покладання мети.

На етапі цілепокладання я пропоную учням визначити особистісно значущі завдання тієї діяльності, яку передбачено здійснити протягом уроку.

Наприклад, на уроці української мови у 3 класі з теми «Спільнокореневі слова. Корінь слова».

*Ліс, лісовий, лісочок,
лісничий, перелісок,
лісовичок.*

Прочитайте слова. Що їх об'єднує?

Що це за позначка над кожним словом?

Чи є така позначка над кожною частиною слова?

Які ваші припущення, як вона називається?

Давайте визначимо завдання нашого уроку?

Отже, наша задача – дізнатися, як називаються слова, що мають спільну за значенням частину, як називається ця частина, як її визначити і позначити

Слабшим учням пропоную визначити цілі уроку за опорними словами
Запам'ятати(Правила ...)

Навчитися правильно(визначати корінь слова...)

Бути на уроці,, для того щоб

4. Вивчення нового матеріалу.

На етапі вивчення нового матеріалу до кожного уроку продумую систему завдань, які дають змогу учня перетворити на особистість, здатну відкривати нові ідеї.

Наприклад, робота за змістом правила:

уяви, що ти вчитель української мови і хочеш перевірити знання правила однокласниками. Для цього склади 3-4 запитання і постав їх сусідові по парті.

Складання текстів за план - схемою:



Пояснюючи новий матеріал, мені допомагають такі прийоми:

Помилка в поясненні (пояснюючи матеріал, навмисно припускаю помилки. При цьому доводжу до відома учнів свій намір. Активізація розумової діяльності – знайти відповідну помилку).

Прес – конференція (навмисно не розкриваю повністю тему, а пропоную своїм учням самостійно розкрити її до кінця шляхом використання підручників, додаткової інформації).

Наприклад: на уроці укр. мови 3 клас за темою «Змінювання іменників за числами»

Використавши подані іменники, визнач істинне чи хибне дане судження:

Всі іменники можуть змінюватись за числами: зошит, панчохи, літери, ножиці, стіл, штани, Сонце, банан, Місяць, квітка. Вислови своє міркування.

5.Засвоєння знань, формування умінь і навичок.

На цьому етапі даються завдання на вибір:

- засобів навчальної діяльності(індивідуально, фронтально, чи в групі; письмово або усно).
- засобів фіксації нового матеріалу (схема, план, таблиця, висновки тощо.)

Використовую інтерактивний метод „Прес”, “Займи позицію”, розв’язуємо логічні завдання „ Що зайве? Чому?”

6.Контроль, корекція та оцінювання знань.

За технологією особистісно-орієнтованого навчання використовую такі запитання: «На якому етапі найцікавіше працювати?», «Де ми витратили найбільше часу?», «Що нам заважало працювати злагоджено?» Звичайно, досить важливою є самооцінка.

Я пропоную своїм учням оцінити роботу на уроці . Наприклад, на партах у вас листочки різного кольору. Хто вважає, що працював дуже добре, все зробив , що в силах для успіху- прикріпіть червоний листочок на верхівку дерева , посередині прикріпіть жовтий листочок, якщо працював старанно , але були завдання, які викликали труднощі, внизу- зелений листочок, якщо працював не в повну силу.

6.Підсумковий етап-це усвідомлення ситуації досягнення мети, переживання ситуації успіху, вираження педагогом свого позитивного ставлення, задоволення діяльністю учнів та їх результатами.

На даному етапі аналізую роботу кожного учня: - молодець, ти сьогодні гарно працював, задоволена твоєю роботою; активний, непогано, старався; доклади більше старань!

Використовую інтерактивні вправи «Карусель», « Мікрофон»

Домашнє завдання розподіляю між учнями за допомогою прийомів «Три рівні домашнього завдання», «Особливе домашнє завдання».

Школярі мають змогу обрати завдання у відповідності до своїх можливостей.

Аналізуючи свій досвід роботи, я переконуюсь, ефективність будь-якої роботи вимірюється лише одним - результатом!

Позитивними результатами моєї роботи є те , що учні:

- уміють спостерігати, аналізувати, використовувати одержану інформацію в різних ситуаціях;
- володіють елементарними прийомами запам'ятовування;
- з великим бажанням виконують творчі роботи: складають лінгвістичні казки, створюють схеми до правил, тощо.